

SVAR PÅ REMISS

Svar på remiss – SOU 2024:35

En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten

Sammanfattningsvis ställer sig Botkyrka kommun bakom utredningens förslag och de ändamål som förslagen anses uppnå. Botkyrka kommun vill dock delvis ifrågasätta förslaget om att den särskilda avgiften vid ej verkställda beslut ska kvarstå trots det förslag som lagts fram tidigare inom ramen för utredningen Hållbar Socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47).

Nedan följer en fördjupad redogörelse kring kommunens synpunkter på utredningens slutsatser och förslag. Rubriksättningen följer redogörelsen för förslagen i kapitel 9 i utredningen.

SÄRSKILD AVGIFT VID EJ VERKSTÄLLDA BESLUT

Botkyrka kommun vidhåller den inställning som lämnades i samband med remissvaret för *Hållbar Socialtjänst*. Det är positivt att det finns en ordning med extern kontroll som medför en regelbunden uppföljning kring att beslut verkställs i tid. Kommunen anser samtidigt att den särskilda avgiften inte är nödvändig för att säkerställa en sådan ordning.

I utredningen lyfts särskilt oro för att kommuner ska vägra verkställa insatser eller ägna sig åt domstolstrots och att den särskilda avgiften med dess vinsteliminierande inslag skulle vara en åtgärd för att motverka detta. Botkyrka kommun delar inte uppfattningen att det, åtminstone hos oss, finns ett problem med exempelvis domstolstrots, och ser vidare inte att det är just den särskilda avgiften som är avgörande för att den enskilde ska få sin insats verkställd. I praktiken har samtliga ärenden som lyfts av IVO för eventuell utdömning av särskild avgift alltid verkställts långt innan förvaltningsrätten avkunnar dom i frågan, även om dröjsmålet initialt varit oskäligt. Idén att hotet av en särskild avgift behövs för att kommuner annars kommer att undandra sig att verkställa insatser är inget som Botkyrka kommun kan ställa sig bakom.

Däremot vidhåller kommunen att en ordning med regelbunden rapportering av ej verkställda beslut vore fördelaktig. Det rapporteringen ofta synliggör är om det är något särskilt område där det förekommer flera beslut om samma insats där verkställigheten tar för lång tid. Därigenom kan kommunen utreda orsakerna till ett eventuellt systematiskt dröjsmål och eventuellt tillsätta fler resurser vid behov. Om IVO istället lämnade mer generella förlägganden när de uppmärksammat ett större antal ej verkställda beslut av samma sortskulle det kunna vara mer effektivt på ett systematiskt plan för att se till att kommuner verkställde insatser i tid, snarare än bara i det enskilda ärendet.

MÖJLIGHETEN ATT UTKRÄVA SANKTIONSAVGIFTER I STÖRRE UTSTRÄCKNING

Botkyrka kommun ställer sig bakom förslaget om sanktionsavgift, framför allt gällande verksamheter som bryter mot tillståndsvillkor. Kommunen är även positiv till sanktionsavgifter när registerutdrag inte begärts in, men med viss reservation för att vissa av de kommunala verksamheterna ibland faller i gränslandet där det inte alltid är tydligt huruvida registerutdrag är möjligt att inhämta och det skulle därför önskas ökad tydlighet kring vilka verksamheter som avses för dessa bestämmelser. Botkyrka kommun delar inte helt uppfattningen att sanktionsavgiften skulle skapa ett ökat incitament för kommunen att begära in registerutdrag då detta kommunen redan idag betraktas detta som en mycket viktig fråga.

UTÖKAD ANMÄLNINGSPLIKT FÖR KOMMUNER

Botkyrka kommun ställer sig bakom förslaget att en anmälningsskyldighet ska införas vid väsentliga förändringar i någon av kommunens anmälningspliktiga verksamheter, med reservationen att det kan medföra en ökad administrativ börda för kommunen. Risken följer av skyldigheten att anmäla byte av föreståndare då förändringar av ledarskap kan ske relativt ofta i större kommunala verksamheter. Så länge rapporteringen går att genomföra på ett enkelt sett minskar dock denna risk.

Vidare är Botkyrka kommun positiv till förslaget om anmälningsplikt när någon aktör misstänks bedriva sin verksamhet utan tillstånd, är olämplig för verksamheten eller om allvarliga brister uppmärksammas i verksamheten. Det kommer att medföra en administrativ börda för kommunen men detta får bedömas stå i proportion till den nytta som förfarandet skulle medföra. Enskilda aktörer får mer och mer ansvar för att stödja kommunen och de enskilda i mycket komplicerade situationer, inklusive placering av barn i skyddade boenden och skydd för personer som försöker lämna kriminalitet. I samband med att behovet av dessa insatser växer ökar också risken för att aktörer etablerar sig som inte är tillräckligt rustade för att hantera dessa frågor. Det finns i praktiken idag en osäkerhet kring vad som gäller när ett potentiellt missförhållande uppmärksammas hos en extern utförare, och kommunen ser starkt positivt på att detta klargörs genom de aktuella förslagen.

För att minska risken för en ökad administrativ börda krävs det dock att anmälningsplikten är enkel att uppfylla – det vill säga att det finns enkla praktiska lösningar såsom e-tjänster för att genomföra den här typen av anmälan.

OLOVLIGA VERKSAMHETER SKA KUNNA FÖRBJUDAS

Botkyrka kommun ser positivt på detta förslag.

LÄMPLIGHETSPRÖVNING SKA UTTRYCKLIGEN GÄLLA ÄVEN DEN JURIDISKA PERSONEN

Botkyrka kommunen ställer sig bakom även detta förslag och ser det som en potentiellt viktig förändring för att faktiskt kunna komma åt oseriösa aktörer.

**UTREDNINGEN FÖRESLÅR ATT IVO OCH SOCIALSTYRELSEN FÅR
ETT GEMENSAMT REGERINGSUPPDRAG OM ATT UTREDA
FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR ATT INFÖRA KVALITETSGRANSKNING
INOM SOCIALTJÄNSTEN, MEN ÄVEN INOM HÄLSO- OCH
SJUKVÅRDEN.**

Botkyrka kommunen ser en viss risk för sammanblandning i och med förslaget. Den typen av kvalitetsgranskningar som diskuteras i detta avsnitt görs redan i dag av kommunerna. Dock skulle ikommunen se positivt på att IVO genomför granskningar som ett underlag för Socialstyrelsen att ta fram stödmaterial till kommunerna. På så sätt skulle IVO och Socialstyrelsen i högre utsträckning kunna bidra till att säkerställa rättssäkerheten samt skapa en enhetlighet i hur kommuner genomför kvalitetsgranskningar.